

45. godina nagrade *Goran za mlade pjesnike*

Goranovo proljeće, ove godine 59. po redu, najstarija je i najuglednija hrvatska pjesnička manifestacija, utemeljena 1964. godine u spomen na velikog hrvatskog pjesnika, pripovjedača, esejista i kritičara Ivana Gorana Kovačića. Održava se u pjesnikovom rodnom Lukovdolu na dan njegova rođenja, 21. ožujka, u organizaciji Studentskog kulturno-umjetničkog društva "Ivan Goran Kovačić", osnovanog 1948. godine u okviru Sveučilišta u Zagrebu. Tom se prilikom dodjeljuju nagrade ***Goranov vijenac***, ***Goran za mlade pjesnike*** te ***nagrade učenicima osnovnih i srednjih škola za literarne radove***.

Goranov vijenac nagrada je za poeziju, koja se dodjeljuje autoru za cjelokupni pjesnički opus i izniman doprinos hrvatskom pjesništvu, te kao takva predstavlja najznačajnije hrvatsko pjesničko priznanje. Od utemeljenja 1971. godine do 2019. dodjeljivala se svake godine, dok se od 2019. dodjeljuje bijenalno, naizmjenično s ***Nagradom Ivan Goran Kovačić*** za najbolju pjesničku zbirku objavljenu u prethodne dvije godine.

Goranovo proljeće već 45 godina, od 1977., dodjeljuje nagradu ***Goran za mlade pjesnike*** za najbolji rukopis autora do tridesete godine života koji prethodno nije objavio pjesničku knjigu. Riječ je o najznačajnijem hrvatskom priznanju za mlade pjesnike, a sastoji se od objave nagrađenog rukopisa u uglednoj biblioteci *Novi hrvatski pjesnici* u izdanju SKUD-a "Ivan Goran Kovačić".

* * * * *

Žiri u sastavu: Tomislav Brlek, Ana Brnardić, Nataša Govedić, Ivica Prtenjača i Olja Savičević Ivančević odlučio je Goranov vijenac, bijenalnu nagradu za pjesnički opus i ukupan doprinos hrvatskoj književnosti, dodijeliti Vesni Biga.

"Činjenica da je Vesna Biga poeziju počela objavljivati kad je već bila afirmirana prozna autorica, kojoj su pripovijetke i romani osigurali mjesto u antologijama, prijevode i kritički ugled, nesumnjivo je uzrok tome da njezino pjesništvo, s jedne strane, nije recepcijski vidljivo u mjeri u kojoj to doista zaslužuje, mada jest kritički bez iznimke visoko vrednovano, dok se s druge, a što je svakako daleko važnije, u cjelini odlikuje izrazitom zrelošću, kako na razini poetičkog koncepta, tako i u pogledu pjesničke izvedbe.

U perspektivi modernog hrvatskog pjesništva, Vesna Biga svojim je opusom kroz proteklih četvrt stoljeća ustanovila jedan od ključnih orijentira koji mu omogućuje daljnje kretanje. Zbog toga nagrada Goranov vijenac za 2022. godinu ne samo da odlazi u prave ruke, nego i u pravi čas." (iz obrazloženja žirija)

U PONOĆ

u ponoć obuzima me davno dječje podne, trčim ulicom,
ispisujem grafite, po tri stepenice preskačem,
želim sustići uličnog psa, ali on je brži i ja, još zadihana,
o ponoći, poslije toliko godina, mijenjam djetinjstvo
za mladost i obuzima me jutro davnih putovanja,
koračam pored tuđih šuma, pored tuđih kuća,
tuđih mramornih junaka i čujem kako tuđe majke i očevi
dozivaju svoju djecu, a ja u tome ni svoju šumu,

ni svoju kuću, ni svoga heroja ne prepoznajem,
niti čujem glasove svoje majke i oca,
mladim korakom putujem i od mene je daleko sve ono
što mi pripada, putovala sam tada pod tuđim nebom,
kao da netko drugi umjesto mene putuje,
i tek me potkraj noći, poslije toliko godina, obuzima zenit
jednoga ljetnog dana, miris kože, soli, lovora,
i sve to kao da je moje, a ne znam ni koji je to bio dan,
ni pod čijim mi je nebom svanulo,
i baš tu, pod nepoznatim nebom, meni se ukazala stara žena,
iz onih vremena koja su već bila ili će tek biti,
tu ženu i sad vidim jasno, stoji pod stablom masline,
maše mi

* * * * *

Na ovogodišnji natječaj za nagradu Goran za mlade pjesnike pristiglo je ukupno 60 rukopisa. Žiri koji su činili Damir Radić, Davor Ivankovac i Mateja Jurčević jednoglasno je kao najbolji rukopis izdvojio onaj Patrika Gregurca pod naslovom "Špaga". Uz nagrađeni rukopis pohvaljeni su rukopisi Josipa Čekolja ("Dječak pred žetvu"), Luke Ivkovića ("Gospodar pčela: sedam fragmenata o gospodaru pčela") i Jakoba Filića ("Ovdje – proljeće").

"Rukopis "Špaga" spoj je tradicionalnog i modernog izričaja, suvremene lakoće i arhaično-mistične apokaliptičnosti koja počiva na dvojnosti svega. Nesputan u izboru motiva, unoseći dozu dramskog sukoba i gotovo teatarski oblikujući tragično lice subjekta, Patrik Gregurec stvorio je hibridni tekst u kojem je naglašen proces samoidentifikacije kroz odnos s Drugim, s njim i njom, a s osnovnim ciljem spoznaje sebe. Autorovi skokovi od prozaične svakodnevice do romantičarsko-grandioznog verbaliziranja boli, gubitka želje i nadanja, čine da tekst neprekidno pulsira. Neprestane emocionalne i jezične mijene dokidaju mogućnost monotonije. Tekst treba čitati u dahu, popeti se uz Špagu ili se niz nju spustiti, ne postoji pogrešan smjer jer je ionako nepoznato što je na kojem kraju, a život i poezija prisutni su jedino u procesu kretanja." (iz obrazloženja žirija)

ŠPAGA

(ulomak)

U provaliji

na dnu

sklupčani u nitima Špage

ja Špaga

polako odmatam teško klupko Špage

na dnu

Š i paga

Špaga

po kojoj se penjemo

na najvišu livadu

penjemo se

polako

na livadi otok

oko njega

vile se kupaju
u vrućem ulju
ulje
zlato
curi odozgo
s najviše planine
s vrha otoka curi ulje zlato
naginjem glavu
da ih bolje vidim
u provaliji
na dnu
Š i paga
penjemo se
na najvišu planinu
ispod nas gori ulje zlato
Špaga
gori pod nama cijeli otok
Špaga
tamo na vrhu
prastari čarobnjaci
besmrtni gušteri sa šeširima od slomljenih aureola
tope tvoje ime
u
zlato
ulje
koje se slijeva prema dolje
u provaliju
na dno
dolijevaš zlato na vatru
penjemo se po Špagi
gledam nam u dlanove dok me stišću
ja i provalija
penjemo se
jedan čarobnjak zazove svoga boga i pogleda u nebo
penjemo se
na jedini oblak
tamo na vrhu
bogovi se gozbe pjesmama i slikama
stanemo na okrjepu
ispijemo vino iz kaleža,
bogovi čarobnjaku ponekad šapnu, prema dolje,
nešto u uho
namjerno krivo
a ti i ja
mi ih načujemo u prolazu
pa se smijemo
a smijeh nam odvrata zvijezde
penjemo se
na najvišu planinu
na vrhu
ogromni umovi zvijezda